

Από Σύνοδο σε Σύνοδο, η κρίση βαθαίνει

του Γιάννη Μηλιού

Από την αρχή της, η Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ είχε ένα μάλλον αναμενόμενο αποτέλεσμα. Η κυβέρνηση του Μόντι κλυδωνίζεται και η χρήση από τον ίδιο διατυπώσεων που δεν εντάσσονται στη διπλωματική γλώσσα (όπως το: “People in Italy say that euro can go to hell”!), έδειχνε ότι η κοινωνική πίεση στη χώρα του είναι τέτοια που δεν υπήρχε περίπτωση να φύγει χωρίς να αποσπάσει κάτι, που θα μπορούσε να το «πουλήσει» στο εσωτερικό της Ιταλίας ως επιτυχία. Ήξερε ότι αν γυρνούσε για να πει στην ιταλική κοινωνία, ετοιμαστείτε να πληρώσετε κι άλλο για τις χρεωκοπημένες μας τράπεζες, η κυβέρνησή του θα έπεφτε. Έτσι ο τραπεζίτης εμφανίστηκε ξαφνικά να αντιμάχεται δήθεν τα άμεσα συμφέροντα των τραπεζών, αποδεικνύοντας στην πράξη ότι η ταξική πάλη είναι αυτή που καθορίζει, έστω και διαμεσολαβημένα, όλες τις εξελίξεις.

Ο Μόντι λοιπόν πέτυχε να δανειοδοτηθούν οι τράπεζες όταν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα θα είναι αναγκαίο για να μην καταρρεύσουν, *αλλά να δανειοδοτηθούν απευθείας από τον ESM*. Δε θα δανειοδοτηθεί δηλαδή το ιταλικό κράτος και μετά αυτό θα δανειοδοτήσει (με δανεικά και αγύριστα) τις τράπεζες όπως έκανε το ελληνικό κράτος με την περίφημη ανακεφαλαιοποίηση. Ο μέγας αναδιαπραγματευτής κ. Σαμαράς δεν ήξερε άραγε αυτήν την εξέλιξη; Τι ακριβώς συζητούσε με τον κ. Μόντι τις προηγούμενες μέρες; Σε κάθε περίπτωση η ελληνική κυβέρνηση είναι προκλητικά απύσχα από αυτήν την εξέλιξη, τόσο που θα της είναι πολύ δύσκολο να εξηγήσει στην μισοκατεστραμμένη ελληνική κοινωνία γιατί πρέπει να χρεωθεί το ελληνικό κράτος τα 50 δις για να τα δώσει στις τράπεζες, την ώρα που το ιταλικό δε θα είναι αναγκασμένο να κάνει το ίδιο.

Τι σηματοδοτεί αυτή η εξέλιξη; Αρχίζει η ΕΕ να ακολουθεί την πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ και της ευρωπαϊκής Αριστεράς; Προφανώς όχι! Η μανούβρα αυτή της Συνόδου με την ανοχή της Γερμανίας ήταν απαραίτητη για να κερδηθούν μερικοί μήνες, πριν ξεκινήσει το ντόμινο που προδιαγράφεται από τη σημερινή κατάσταση. Το μήνυμα προς τις «αγορές» είναι ότι οι τράπεζες θα κρατηθούν στη ζωή πάση θυσία. Οι ηγέτες αποδέχονται λοιπόν το άμεσο του ζητήματος, ότι όντως οι τράπεζες

βρίσκονται μπροστά στο φάσμα της κατάρρευσης και δεν υπάρχει η πολυτέλεια του χρόνου.

Όμως αυτό δε σημαίνει ότι δεν θα υπάρχουν όροι για τη δανειοδότηση των τραπεζών. Οι χθεσινές δηλώσεις του κ. Μόντι και οι σημερινές της κ. Μέρκελ δεν αφήνουν περιθώρια παρερμηνείας. Οι χώρες που θα μπαίνουν και σε αυτόν το μηχανισμό στήριξης θα πρέπει και πάλι να υπογράψουν «μνημόνια συνεννόησης», στα οποία θα αναφέρεται ρητά η δέσμευσή τους στις πολιτικές λιτότητας. Τώρα πλέον θα πρέπει να «πείθονται» οι εργαζόμενοι να εξαθλιωθούν για να δανειοδοτηθούν απευθείας οι τράπεζες. Επιπλέον, τα δημοσιονομικά προβλήματα των κρατών δεν λύνονται από αυτό το μέτρο. Αφενός υπάρχει η ανάγκη χρηματοδότησης για άλλες ανάγκες που δεν αφορούν τις τράπεζες, αφετέρου τα κοινά ευρωπαϊκά κεφάλαια που θα δανειστούν οι τράπεζες προέρχονται και πάλι από τα κράτη, τα δημοσιονομικά των οποίων θα επιβαρυνθούν μεσοπρόθεσμα.

Με αυτόν τον τρόπο η ΕΕ θα κληθεί σύντομα να απαντήσει σε ένα κομβικό ερώτημα: Θα χάσουν τελικά οι πιστωτές ή θα πρέπει να καταστραφούν όλες οι ευρωπαϊκές κοινωνίες για να συνεχιστεί το νεοφιλελεύθερο μοντέλο που ευνοεί τους ελάχιστους και εξαθλιώνει τη συντριπτική πλειοψηφία; Αν η απάντηση είναι η συνέχιση του νεοφιλελευθερισμού, τότε θα δούμε να επιταχύνεται η μετάδοση της κρίσης και σε κράτη τα οποία σήμερα φαντάζουν «αξιόπιστα» από πιστοληπτική άποψη. Έτσι όπως έπεσε η Αθήνα, η Λισαβόνα, το Δουβλίνο και τώρα η Μαδρίτη και η Λευκωσία, θα πέσει η Ρώμη, το Παρίσι και τελικά το ίδιο το Βερολίνο.

Το ζήτημα για την Αριστερά είναι με ποια πολιτική η κρίση θα οδηγήσει στην ενδυνάμωση του κόσμου της εργασίας που σήμερα βλέπει τη ζωή του να καταστρέφεται. Ο μόνος τρόπος να αντιστραφεί αυτή η προδιαγεγραμμένη πορεία κοινωνικής χρεοκοπίας ολόκληρης της Ευρώπης είναι να τελειώνουμε μια και καλή με το νεοφιλελευθερισμό και να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία κοινωνικής ανασυγκρότησης βασιζόμενοι στους εαυτούς μας, ως εργαζόμενοι, ως πολίτες, ως κίνημα.